

SATBAYEV
UNIVERSITY

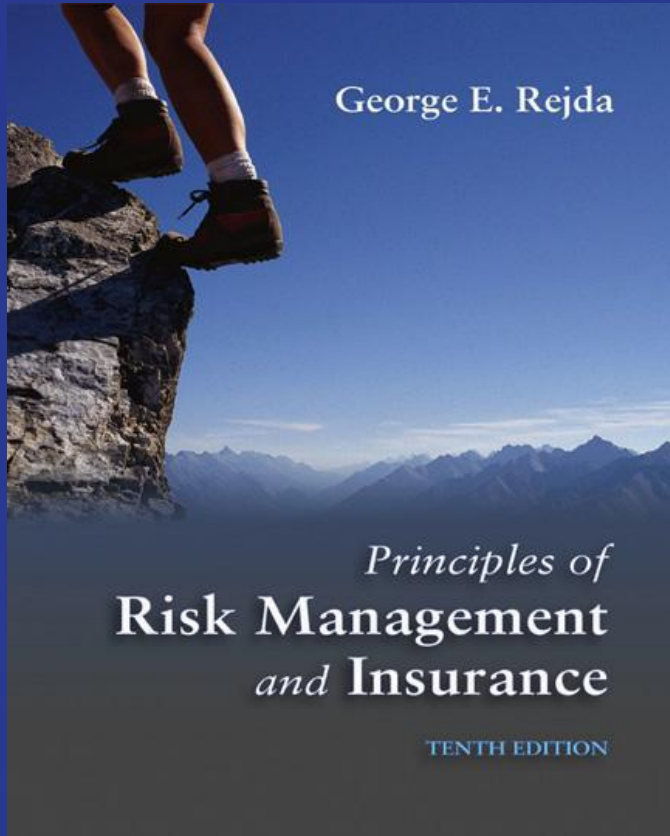
Геология, мұнай және тау-кен ісі институты

МАР4411

“Кәсіпкерлік қызмет негіздері” пәні

*Дәріс 11. Кәсіпкерлік қызметтегі сақтандыру және
тәуекелдерді бағалау*

Составитель:
Лектор кафедры МДuГ
Ержанқызы Айнур
E-mail:
a.yerzhankyzy@satbayev.
university

<https://www.youtube.com/watch?v=OM2DiAtDjDw>

<https://www.youtube.com/watch?v=JRf0IPuS89s>

Кәсіпкерлік тәуекел

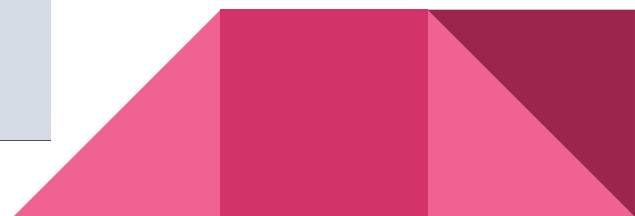
- **Кәсіпкерлік тәуекел** – бұл өнімді, тауарлар мен қызметтерді өндірумен, оларды өткізумен; тауар-ақша және қаржы операцияларымен; коммерциямен, сондай-ақ ғылыми-техникалық жобаларды жүзеге асырумен байланысты кәсіпкерлік қызметтің кез келген түрі кезінде туындайтын тәуекел.

Тәуекелдің көздері қандай?

- Физикалық орта
- Әлеуметтік орта
- Саяси орта
- Құқықтық орта
- Операциялық орта
- Экономикалық орта
- Танымдық орта

Кәсіпкерлік тәуекелдердің түрлері

Барлық кәсіпкерлік тәуекелдерді сақтандыру мүмкіндігіне сәйкес екі үлкен топқа бөлуге болады:

- Сақтандырылатындар
- Сақтандырылмайтын

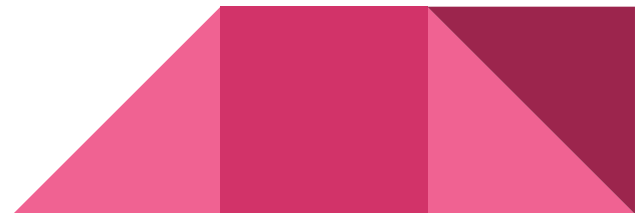
Сақтандыру

Сақтандыруды қаржылық анықтау:

- Сақтандыру-бұл күтпеген шығындарға шығындарды қайта бөлетін қаржы жүйесі.

Сақтандырудың заңды анықтамасы:

- сақтандыру-бұл бір тарап екінші тарапқа шығындарды өтеуге келісетін келісім.

Сақтандыру жүйелері

- Шарт жасалған күнгі оның нақты құны ретінде айқындалатын мүліктің нақты құны бойынша сақтандыру. Бұл жағдайда сақтандыру шығынның мөлшеріне тең.
- Пропорционалды жауапкершілік жүйесі бойынша сақтандыру, бұл объектіні толық емес сақтандыруды білдіреді. Бұл жағдайда сақтанушының залалды өтеуге қатысуы орын алады және сақтандыру сомасы мен сақтандыру объектісін бағалау арасындағы айырмашылық неғұрлым көп болса.

Сақтандыру жүйелері

- Залал мөлшерінде, бірақ сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру өтемін төлеуді көздейтін бірінші тәуекел жүйесі бойынша сақтандыру. Қалпына келтіру құны бойынша сақтандыру, бұл объект үшін сақтандыру өтемі жаңа мүліктің бағасына тең екенін білдіреді, яғни мүліктің тозуы ескерілмейді.
- Франшизаны ескере отырып сақтандыру. Бұл ретте сақтандыру шартының талаптарында сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалдарды өтеуден босату көзделеді. Шартты (шегерілетін) және шартсыз (шегерілмейтін) шегерімдер бар.

<https://www.youtube.com/watch?v=3lOnW93coZA>

Тапсырма: "кәсіпкерлік тәуекелді бағалау
көздері мен әдістері"